

Toimintakertomus 2010

MTK Keski-Suomen vuosi 2010

MTK Keski-Suomen johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin edelleen Paula Pusa Keuruulta ja varapuheenjohtajaksi valittiin edelleen Kalle Hankamäki Jämsästä. Uutena johtokunnan jäsenenä aloitti Simo Mäkelä Kannonkoskelta Markku Kinnusen luovuttua paikastaan. MTK:n valtuuskunnan uutena jäsenenä aloitti Tommi Lunttila Äänekoskelta. Tommi Lunttila valittiin valtuuskunnan kevään kokouksessa MTK:n valtuuskunnan toiseksi varapuheenjohtajaksi. Johtokunta kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa, joista yksi oli yhteiskokous MTK Etelä-Savon johtokunnan kanssa, toinen tapaaminen Osuuskunta Maitosuomen hallituksen kanssa sekä kolmas johtokunnan ja maaseutunuorten valiokunnan yhteinen kesäretki. Liiton työvaliokuntaan kuuluivat Paula Pusa, Kalle Hankamäki, Hannu Kainu, Jyrki Savolainen ja Tommi Lunttila.

Johtokunnan kokousten asioista koko vuoden läpi kantanut teema maatalouspolitiikan ohella oli järjestön rakenne ja kyky vastata tuleviin haasteisiin. Osana tätä olivat tunnustelut yhteistyön lisäämiseksi MTK Etelä-Savon kanssa. Huonot tuottajahinnat ja kannattavuus olivat jo tuttuja aiheita, jotka syksyllä kärjistyivät kotieläintiloilla viljan hinnan lähdettyä nopeaan nousuun. Johtokunnassa käytiin vuoden aikana läpi mm. eri tuotantosuuntien, maaseutuyrittäjyyden, maaseutunuorten, verotuksen, kaavoituksen, tukivalvontojen ja bioenergian ajankohtaisia asioita sekä haettiin ansiotuneille luottamushenkilöille MTK:n ansiomerkkejä.

Valtuuskunnan kokousvalmistelut veivät osan johtokunnan ajasta. Keväällä keskusteltiin johtokunnan Tommi Lunttilan asettautumisesta ehdolle valtuuskunnan varapuheenjohtajaksi. Valtuuskunnan äänestyksessä Tommi Lunttila voitti vastaehdokkaansa ja valittiin valtuuskunnan toiseksi varapuheenjohtajaksi. Syksyllä päätettiin asettaa johtokunnan puheenjohtaja Paula Pusa ehdolle MTK johtokuntaan. Äänestyksessä johtokuntaan valittiin Kati Partanen Pohjois-Savosta Paula Pusan saadessa toiseksi eniten ääniä.

Liiton toimi- ja luottamushenkilöt osallistuivat tuottajayhdistysten kevät- ja syyskokouksiin. Tuottajayhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille järjestettiin ajankohtaispäivä lokakuun alussa. Kaksipäiväinen tapahtuma järjestettiin yhdessä MTK Etelä-Savon, MTK Pohjois-Savon ja MTK Pohjois-Karjalan kanssa. Liiton kevätkokous huhtikuussa jouduttiin pitämään varamiehityksellä, koska liiton puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja eivät päässeet aikataulun mukaan pois TÄKY-hankkeen opintomatkalta Pariisista Islannin tulivuorenpurkauksen aiheuttaman lentokiellon takia. Järjestön peruskoulutuksia järjestettiin yhteistyössä Itä-Suomen alueen tuottajaliittojen, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon kanssa. MTK Start 2 -viestintäkurssi järjestettiin 19.–20.10.2010 Jyväskylässä. Tuottajayhdistyksiä palveltiin kirjoittamalla jäsenkirjepohjia.

Lokakuun alussa toteutettiin kolmannen kerran jäsenkirjeen lähettäminen kaikille jäsenille. Ajankoh- taisten asioiden lisäksi kirjeessä oli alennuslippu KoneAgria-näytteelyyn ja yhteistyötahojen materiaalia. KoneAgriassa MTK Keski-Suomi oli mukana MTK:n ja Maaseudun Tulevaisuuden yhteisellä osastolla. Joulukuussa aloitettiin tuottajayhdistysten kehityskeskustelut, jossa käydään läpi yhdistyksen ja johtokunnan toimintaa sekä taloudellisia resursseja. Tapaamiset ovat seuranta- ja järjestön jäsenpalvelutyöryhmän antamiin suosituksiin järjestön toiminnasta. Nämä tapaamiset on tarkoitus saattaa osaksi säännöllistä toimintaa. Osa johtokunnan jäsenistä ja toimihenkilöistä osallistui Peller- von tulevaisuusseminaareihin ja järjestökoulutuksen Poliitiikan kurssille.

Maatalouspolitiikassa huomio oli jo seuraavassa vuoden 2014 uudistuksessa ja siihen liittyvässä komission tiedonannossa. Maatalouspoliittisesti vuoden tärkeimpiä asioita oli ns. kriisituen jakope- rusteista sopiminen ja haun toteuttaminen nopealla aikataululla. Maakunnallisesti merkittävä oli maataloushallinnon tulevan uudistuksen ns. maksajaviraston valmistelu. Lisäksi jo totuttuun tapaan pienille tiloille painottuneet pinta-alavalvonnat aiheuttivat Keski-Suomessa paljon seuraamuksia ja valvontamäärät kasvavat taas tulevalle vuodelle. Maatalouspolitiikkaa hoidettiin yhteydenpidolla MTK:n johtokunnan jäseniin, keskusliiton toimihenkilöihin, MMM:n virkamiehiin sekä ministereiden ja kansanedustajien kautta.

MTK Keski-Suomi oli mukana Keski-Suomen vaihemaakuntakaavojen valmistelutyössä. Keski-Suomen maakuntakaavaa täydentävän, pohjaveden suojelua ja kiviainesten käyttöä yhteen sovittavan 2. vaihemaakuntakaavan valmistelua jatkettiin POSKI-projektissa edelleen vuonna 2010. Tuottajaliitolla oli edustus projektin selvitysryhmässä ja tästä vaihekaavasta annettiin myös tuottajaliiton lausunto toukokuun lopulla. Toinen vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa lokakuussa. Kolmannen vaihemaakuntakaavan Turvan valmistelutyötä jatkettiin. Tavoitteena on turvata Keski-Suomen maakunnassa turvetuotannon tarpeet sekä turvata suojelullisesti arvokkaat suoluonnon kohteet. Vaihekaavaan liitetään myös selvitys potentiaalisista tuulivoima-alueista Keski-Suomessa. Kaava on tarkoitus lähettää hyväksyttäväksi Ympäristöministeriöön vuoden 2011 lopulla. Laajakaista kaikille –hanke eteni noin kymmenen kunnan osalta kilpailutusvaiheeseen. Viimeistään nyt on selvää, että hanke ei kiinnosta suuria operaattoreita. Toteutuksesta on tulossa kunnille niin suuri taloudellinen rasite, että tavoitteet ja rahoitus tulevat vielä muuttumaan.

MTK Keski-Suomi oli mukana Keski-Suomen ympäristöohjelmatyössä, joka oli lausuntovaiheessa alkuvuodesta 2010. Ympäristöpolitiikan sektorilta tuottajaliittoa työllistivät toimintakertomusvuoden aikana vahvasti myös kotieläintilojen ympäristölupa-asiat sekä kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset. Ainakaan vielä ELY/AVI-uudistus ei tuonut Keski-Suomen helpotusta ympäristölupaongelmiin. Olimme mukana Jämsässä pidetyissä yleisötilaisuuksissa, jossa huolenaiheena olivat Petäjaveden vesistöreitit veden humuksen lisääntyminen. Lisäksi olemme mukana Saarijärven reitille perustetussa toimikunnassa, jonka tarkoituksena on etsiä parannuskeinoja vesistön tilaan. Luonnon monimuotoisuuden ja kosteikko-yleissuunnittelu toteutettiin Keuruun Haapamäellä ja Uraisilla. Maaseutuverkoston ympäristöteemavuoden tapahtuma Maaseutugaala pidettiin WeenMaanWiljaa-tapahtuman yhteydessä syyskuussa Jyväskylässä. MTK Keski-Suomi oli mukana järjestämässä tapahtumaa, jossa palkittiin mm. ympäristöasioihin panostaneita viljelijöitä.

Ympäristö- ja maapolitiikan hallinnon alalla tuottajaliitolla oli edustus maakuntakaavoitustyöryhmien lisäksi maakunnan vesienhoidon yhteistyöryhmässä, vesipuidedirektiivin toimeenpanon ohjausryhmässä sekä Kymijoen-Suomenlahden ja Kokemäenjoen-Selkämeren vesienhoitoalueiden vesienhoitosuunnitelmien ja niiden toimeenpanon valmistelussa, maakunnan kulttuuriympäristötyöryhmässä, Saarijärven vesireitin neuvottelukunnassa ja luonnon monimuotoisuuden yleissuunnittelun työryhmässä. Saarijärven reitin vesistöasiat ovat olleet esillä myös Jyväskylän ammattikorkeakoulun luonnonvarainstituutin MAISA-hankkeessa, jonka ohjausryhmässä on tuottajaliiton edustus.

Helmikuun alussa järjestettiin valtakunnallinen maaseutuyrittäjäristeily, jonne osallistui Keski-Suomesta vajaa kaksikymmentä maaseutuyrittäjää. Valtakunnallinen yrittäjän päivän pääjuhla järjestettiin Keski-Suomessa ja sen vastuutahona oli Keski-Suomen Nuorkauppakamari. Yrittäjän päivän pääjuhla oli 5.9.2010 Jyväskylän Paviljongissa ja sitä edelsi yrittäjyyden aiheilla teemoitettu tapahtumien ja toiminnan viikko. MTK Keski-Suomi vastasi MTK osuudesta yrittäjänpäivän järjestelyissä. Perjantaina ja lauantaina pidettiin usealla jäsentilalla Jyväskylän ympäristössä avoimia ovia. Lauantaina 4.9. järjestettiin linja-autokuljetus halukkaille, jossa pääsi tutustumaan nykypäivän maatalouteen ja ruoka markkinoihin. Tilavierailut olivat Liisa ja Tuomo Puupposen hevostilalla Laukaassa, Salmenharjun tilalla Konnevedellä sekä Pro Ruokakulttuuri –hankkeen järjestämässä ruokamarkkinoilla Konnevedellä. Osallistujia oli vajaa kolmekymmentä ja he olivat todella tyytyväisiä tapahtumaan.

Tuottajaliittojen sosiaalivaliokuntien koulutuspäivät järjestettiin elokuun alussa Jyväskylässä. Sosiaaliturvan ajankohtaiset asiat olivat esillä myös tuottajayhdistysten sosiaali-, työterveyshuolto- ja lomitusvastaavien koulutuspäivässä, joka järjestettiin marraskuussa Varkaudessa yhdessä Itä-Suomen yhteistyöalueen tuottajaliittojen ja MELAn kanssa. Tuottajayhdistyksiä aktivoitiin kiinnittämään huomiota paikallisten lomitus- ja työterveyshuollon yhteistyöryhmien toimivuuteen. Työtä kotimaisen ja lähiruuan hyväksi tehtiin myös mm. yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun ProRuokakulttuuri –hankkeen kanssa, tuottajaliiton edustaja on tämän hankkeen ohjausryhmässä.

Tuote- ja sektorikohtaisten valiokuntien tehtäviä hoitavat Itä-Suomen tuottajaliittojen yhteiset valiokunnat, joita ovat maitovaliokunta, viljavalioikunta, lihavaliokunta, maaseutuyrittäjävaliokunta, luomuvaiokunta, verovaliokunta, ympäristö- ja maapolitiittinen valiokunta, sosiaalivaliokunta sekä kuluttajatyöryhmä. Keski-Suomessa ainoana omana valiokuntana toimii maaseutunuorten valiokunta, joka kokoontui neljä kertaa virallisiin kokouksiin.

Itä-Suomen alueen yhteinen nuorten valiokunnan tapaaminen pidettiin Rovaniemellä 19.11.2010 Maaseutunuorten Syysparlamentin yhteydessä. Keski-Suomesta oli mukana Antti Tuukkanen ja Tommi Lunttila. Maaseutunuorten valiokunnan edustajat osallistuivat sekä kevät- että syysparlamenttiin. Kevätparlamentti pidettiin Helsingissä 18.2.2010. Maaseutunuorten valiokunnan aloitteesta päätti liiton johtokunta Keski-Suomen tuottajayhdistyksiä nimeämään MaNu –yhteyshenkilö, vastaamaan maaseutunuorten asioiden hoidosta ja yhteydenpidosta yhdistyksen alueella. Yhteyshenkilöille järjestettiin tapaaminen 11.6.2010 Riihon kylässä, Keuruun Haapamäellä, osallistujia on 15 henkilöä. Kaikille liiton alueen maaseutunuorille avoin savusaunailta järjestettiin Laukaassa Tupaswillan Mahtisavusaunassa 29.10.2010, osallistujia oli 45 henkilöä.

Liiton ammatillinen tiedotus säilyi ennallaan. Vaikka tuki- ja verokoulutukset toteutettiin osana Hinkalo-hanketta, niin liiton asiantuntijoilla oli vahva luennointipanous näissä tilaisuuksissa. Helmikuussa järjestettiin 10 veroinfoa. Kouluttajana toimi Hannu Vuoriniemi. Erityisesti metsäverotuksen erilaiset määräaikaiset verovapaudet kiinnostivat jäsenistöä. Koulutuksiin osallistui kaikkiaan 220 henkilöä. EU-avustajille pidettiin keväällä koulutus päätukihakuun liittyvistä asioista. EU-avustajien lisäksi koulutukseen osallistui ELY-keskuksen ja kuntien viranomaisia sekä ProAgrian neuvoja. Vakuutettuja EU-avustajia määrä vähenee joka vuosi ja 2010 heitä oli Keski-Suomessa 39 henkilöä. Valvonta-avustajia toimii Keski-Suomessa noin kymmenen. Tukihakukoulutuksia pidettiin kymmenellä paikkakunnalla. Tukihakukoulutusten osallistujamäärä oli huippuvuosia pienempi, mutta edelleen huomattava. Syy osallistujamäärän vähenemiseen on tukijärjestelmässä, jossa ei ollut merkittäviä muutoksia. Valtakunnallisesti toteutettiin toisen kerran sähköinen tukihaku, jota keskisuomalaiset viljelijät käyttivät aktiivisesti.

Liiton kehittämistyötä jatkettiin vuoden 2008 lopussa käynnistyneellä TÄKY –maatilat kehittyvät hankkeella. Oman hankkeen lisäksi MTK Keski-Suomella on edustus Maitoa ja naudanlihaa Keski-Suomesta, Hinkalo- ja Maisa-hankkeiden ohjausryhmissä. Näiden hankkeiden kanssa tehdään myös paljon yhteistyötä.

TÄKY -hankkeen toiminta keskittyy maatilayritysten omistajanvaihdoksiin ja taloushallintaan, maatalouden ympäristöasioihin sekä paikallisista tarpeista lähtevän yhteistoiminnan aktivointiin. Tavoitteena on parantaa maatilayritysten kilpailukykyä, ammatillista osaamista ja hyvinvointia sekä löytää mahdollisuuksia positiiviseen kehittymiseen. Vuonna 2010 järjestettiin yhteensä 87 koulutustilaisuutta, joista 24 teemapäivää ja 11 pienryhmätilaisuutta. Opintomatkoja on tehty yhteensä seitsemän, joista yksi oli Belgiaan ja Ranskaan suuntautunut opintomatkka. Osallistujille on järjestetty 36 sukupolvenvaihdosvalmennusta ja ympäristökatselmus on tehty yhdeksälle tilalle. Oppilastyöpäiviä (8 h) vuonna 2010 muodostui 748 kpl. Hankkeen koulutuksiin toiminta-aikana on osallistunut yhteensä 874 henkilöä, joista 574 miestä ja 300 naista. Hankkeen toimintaa on edelleen markkinoitu maataloustuottajayhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien neuvottelupäivillä, etenkin paikallisen toiminnan aktivoimiseksi.

Sukupolvenvaihdosten kehittämishojelman tilaisuuksia raportointivuonna 2010 oli yhteensä 52 kpl. Niistä teemapäiviä oli 16, yksi pienryhmänä toteutettu Maatilojen tulosanalyysi koulutus ja 36 sukupolvenvaihdosasioihin liittyvää yritysvalmennuskäyntiä. Ympäristöjohtamisen kehittämishojelma teemapäiviä oli viisi ja pienryhmäkokoontumisia oli viisi. Maatiloilla tehtiin yhdeksän ympäristökatselmusta. Paikallisen toiminnan alla on järjestetty kolme teemapäivää, joiden tavoitteena on ollut koota yhteen kiinnostuneita tietyn teema alle. Marjatilojen pellonpiennarpäivä ja Viljat ja öljykasvit päivä ovat tällaisia. Paikallisesti toiminnassa olevia pienryhmillä on ollut kokoontumisia viisi ja opintomatkoja on ollut kolme. Vuonna 2010 pienryhmänä on toiminut edelleen Haapamäen yhteiskuivuriryhmä. Jyväskylässä kokoontui yhteistyötä suunnitteleva ryhmä. Korpilahdella ja viitasaarella toteutettiin kolmen päivän koulutuskokonaisuus työ- ja tapaturmien hallintaan maatiloilla. Kalmarissa, Karstulassa ja Haapamäen kosteikko suunnittelu pienryhmät ja retket on kirjattu ympäristötoiminnan osalle ja talouspuolen koulutukset sukupolvenvaihdosteeman alle. Marraskuussa järjestettiin yhdessä Maitoja naudanlihaa Keski-Suomesta hankkeen kanssa eteläisen Keski-Suomen maatalouden tulevaisuusseminaari Ränssin kievarissa Uraisilla.

Liiton toimihenkilöissä tapahtui muutoksia vuoden aikana. Seija Hyvönen jäi eläkkeelle helmikuun lopussa. Hänen seuraajana aloitti vuoden alussa Minna Kepponen. Tuottajayhdistyskentässä tapahtui vuoden alussa muutoksia. Haapamäen, Pihlajaveden ja Keuruu-Multian maataloustuottajain yhdistykset yhdistyivät Keurusseudun yhdistykseksi. Sumiaisten maataloustuottajain yhdistys fuusioitui osaksi Äänekosken maataloustuottajain yhdistystä. Näiden lisäksi Hankasalmen maataloustuottajain yhdistys ja Hankasalmen maatalousseura yhdistyivät Hankasalmen maaseutuyhdistykseksi.

MTK Keski-Suomella oli jäsenetusopimukset kahden lakitoimiston, Nordius-ketjuun kuuluvan asianajotoimisto Halonen & Lakka Oy:n ja asianajotoimisto Erkki Urtin kanssa. Teollisuustuotteita, tarvikkeita, varaosia ja työvaatteita hankittaessa kannattaa käyttää Etra Oy:n, Würth Oy:n sekä AGA:n jäsenetuja. Etran ja Würth:in kanssa on sovittu tuoteryhmäkohtaiset alennukset, jotka myönnetään Keski-Suomen alueen myymälöissä. AGA:n kaasuista ja pullovuokrista myönnetään jäsenalennus kaikissa Keski-Suomen alueen myyntipisteissä. Näiden lisäksi on Nettitieto Oy:n kanssa jäsenetusopimus Farminetti-palvelusta, joka kattaa maaseutuyrityksen sähköposti ja kotisivupalvelut ylläpitöineen. Olimme valmistelemassa EkoKemin jäsenetua paalimuovijätteen keräämisestä maataloilta, sillä vanha jäsenetu Kuusakosken kanssa päättyi edellisvuonna.

MTK-Keski-Suomi tekee voitollisen tilinpäätöksen vuodelta 2010. Toiminnallinen tulos on 8 931,35 euroa voitollinen. Ennakoitua parempi tulos johtuu joidenkin tuloerien ennakoitua suuremmasta määrästä ja tiukasta menokurista liiton toiminnassa. Pääomatuloilla on merkittävä osuus liiton taloudessa ja korkokannan lasku vuodesta 2008 on korvattu jäsenmaksujen huomattavana korotuksena vuonna 2010. Kuluvaan vuoden osalta omaisuuden tuotto tulee olemaan edellisvuoden tasolla. Suurin kuluerä ovat palkat sivukuineen, jotka todennäköisemmin alittavat kuin ylittävät budjetin. Taloudellisen tuloksen riskit liittyvät äkillisiin toimintamenoihin, joihin ei ole budjetoinnissa voitu varautua ja eläkevakuutusmaksuihin, joiden lopullinen summa riippuu MTK:n eläkesäätiön sijoitustoiminnan onnistumisesta.

Jyväskylä 23.2.2011.

Jarkko Pakkanen

Kalle Hankamäki

Hannu Kainu

Paula Pusa

Jukka Kauppinen

Irma Toikkanen

Jyrki Savolainen

Tiina Heinonen

Simo Mäkelä

Juha Lappalainen